

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

15 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

**Nadejda TOMA
Liliana CATAN
Ion GUZUN**

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Cașu Iulian în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2021, în cauza penală privind-l pe

**COTOROBAI Cristian XXXXX, născut la
XXXXX, domiciliat în XXXXX.**

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 27.09.2018-06.06.2019;

Instanța de apel: 25.11.2020-23.06.2021;

Instanța de recurs: 11.11.2021-15.12.2021.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 06 iunie 2019, *cauza fiind examinată conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală*, Cotorobai Cristian a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 362 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 6 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 84 alin. (4) Cod penal, prin cumul total al pedepsei aplicate și a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Ungheni din 21 ianuarie 2019, s-a stabilit definitiv pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 8 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul ispășirii pedepsei s-a dispus de a fi calculat din data de 06.06.2019.

S-a dispus de a include în termenul ispășirii pedepsei, termenul pedepsei ispășite în baza sentinței Judecătoriei Ungheni din 21 ianuarie 2019, în perioada de 23 noiembrie 2018- 06 iunie 2019.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Cotorobai Cristian având drept scop trecerea ilegală a frontierei de stat a Republicii Moldova, prin eludarea și sustragerea de la controlul efectuat la trecerea acesteia, la data de 12 august 2018, pe la orele 18:45, aflându-se pe teritoriul Republicii Moldova, XXXXX și în lipsa actelor de călătorie valabile pentru trecerea frontierei de stat, contrar prevederilor art. 13 alin. (1) al Legii nr. 215 din 04.11.2011 cu privire la Frontiera de Stat, care prevede că: „*persoanele și mijloacele de transport care intră sau ies în/din Republica Moldova pot trece frontiera de stat, iar mărfurile și alte bunuri care*

urmează să fie introduse sau scoase din Republica Moldova pot fi transportate peste frontiera de stat doar prin punctele de trecere în timpul programului de lucru”, în preajma semnului de frontieră cu nr. 0608, a ocolit punctul de trecere a frontierei ”Palanca” și a încercat să treacă ilegal frontiera Republicii Moldova cu Ucraina pe direcția XXXXX, însă nu și-a dus intenția până la capăt, deoarece ajungând în nemijlocita apropiere de linia frontierei de stat, a fost reținut de către grupa de intervenție a Sectorului Poliției de Frontieră, Tudora 1.

Astfel, instanța de judecată a constatat că, Cotorobai Cristian a comis infracțiunea prevăzută de art. 27, 362 alin. (1) Cod Penal: tentativa de trecere ilegală a frontierei de stat a Republicii Moldova, prin eludarea controlului și sustragerea de la controlul efectuat la trecerea acesteia.

3. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, inculpatul la data de 06 noiembrie 2020, a declarat apel împotriva sentinței prin care a solicitat admiterea acestuia. Totodată, a menționat că nu este de acord cu sentința nominalizată și a explicat că nu poate expune motivele în scris deoarece dorește să fie escortat în instanța de judecată, unde va înainta argumentele respective.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2021, apelul inculpatului a fost respins ca fiind depus peste termen. Sentința s-a menținut fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, la data de 06.11.2020 inculpatul a declarat apel împotriva sentinței (f.d. 120). Potrivit procesului-verbal ale ședinței de judecată din data de 06.06.2019, inculpatul nu a fost prezent la deliberarea și pronunțarea sentinței, solicitând prin cerere pronunțarea în absența sa (f.d. 108-109).

Instanța de apel a reținut că din materialele cauzei rezultă că la data de 06.06.2019, Judecătoria Căușeni a expediat în adresa Penitenciarului nr. 16 Pruncul copia sentinței pentru a fi înmănată inculpatului (f.d. 113), ce se confirmă prin avizul de recepție remis în adresa instanței, semnat și ștampilat la data de 17.06.2019 (f.d. 117). Subsecvent, dispoziția de executare din 01.07.2019, cu anexarea sentinței în privința inculpatului a fost expediată în adresa Penitenciarului nr. 16 Pruncul, cu mențiunea că sentința a devenit definitivă la data de 20.06.2019 (f.d. 118).

Totodată, conform notei informative nr. 5/3469 din 16.07.2019 expediată în adresa Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, de către directorul Penitenciarului nr. 18 Brănești și recepționată la data de 31.07.2019, s-a constată că inculpatul își ispășește pedeapsa în Penitenciarul nr. 18 Brănești (f.d. 115).

În acest context, potrivit regulii generale prescrise de art. 402 Cod de procedură penală, termenul de declarare a apelului este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu prevede altfel. Excepția de la regula dată este reglementată de legiuitor în dispoziția art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală, unde se specifică că apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege, este considerat ca fiind făcut în termen, dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de

motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

Totuși, cererea de apel a fost depusă de Cotorobai Cristian la data de 06.11.2020, adică cu mult peste termenul de 15 zile de la pronunțarea sentinței din 06 iunie 2019, dar și de la începerea executării pedepsei.

Mai mult ca atât, apelantul nici nu a solicitat în cererea sa de apel repunerea în termen, lipsind careva motive care ar confirma omiterea termenului de atac de către inculpat în vederea circumstanțelor de ordin obiectiv, a căror producere nu depinde de voința titularului dreptului de apel (calamitate naturală, accident, boală, etc.). Sub acest aspect, necunoașterea legii nu poate constitui un motiv de a justifica omiterea termenului de declarare a apelului.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Cașu Iulian în interesele inculpatului a atacat-o cu recurs ordinar, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivare recurentul a indicat că din probele cercetate în instanțele de judecată nu s-a demonstrat cu certitudine vina inculpatului în comiterea infracțiunii. De asemenea, instanța de apel era obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Menționează că apelul declarat de inculpat a fost depus în termen, deoarece la materialele cauzei nu există dovada înmânării sentinței inculpatului. Nu poate fi reținut argumentul instanței de apel precum că termenul de declarare a apelului urmează a fi calculat din data începutului executării pedepsei, deoarece la data pronunțării sentinței inculpatul executa alte sentințe de condamnare.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

Conform prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Din textul recursului declarat de avocatul Cașu Iulian, se constată că acesta a invocat temeiul de drept prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală și critică soluția instanței de apel, din motiv că, în opinia sa, instanța eronat i-a respins apelul, ca depus peste termen.

Astfel, erorile de drept ca temeuri pretinse prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală nu se confirmă, ori recurentul nu concretizează anumite erori de drept, dar simpla invocare a temeiurilor în lipsa unei motivări nu aduc credibilitate și temeii pentru instanța de recurs să intervină.

Cu referire la faptul dacă chestiunea de apreciere a probelor poate fi invocată la această etapă a procedurilor, se reiterează, că motivele de reapreciere a probelor, nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, și astfel nu pot fi considerate ca motiv sub aspectul casării ca fiind ilegală a hotărârii contestate, deoarece instanța de recurs nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, aceasta fiind sarcina primordială și competența instanțelor respective.

Verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este vădit nefondat, iar decizia instanței de apel este legală și întemeiată, or în motivarea soluției adoptate s-a specificat că, potrivit art. 415 alin. (1) lit. a) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, este în drept să respingă apelul, menținând hotărârea atacată, dacă acesta este tardiv.

Conform art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală și practicii judiciare despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel. Mai mult ca atât, cu privire la necesitatea prezentării părților la pronunțarea integrală a sentinței, Colegiul ține să remarce că această chestiune este facultativă, adică părțile la dorință pot asista în ședință și primi o copia a hotărârii, sau ulterior se pot adresa pentru recepționarea acesteia, însă indiferent de prezentarea sau neprezentarea acestora, termenul de atac a hotărârii va curge începând cu ziua următoare pronunțării sentinței. Statuarea dată rezultă din analiza coroborată a art. 402, 340 și 230 Cod de procedură penală.

În același context, instanța de recurs reține că, la calcularea termenului de apel determinant este constatarea momentului de la care începe să curgă acesta. Regula generală în acest sens prevede că termenul începe să curgă pentru părți din ziua următoare în care a fost pronunțată sentința.

Subsidiar celor consemnate supra, Colegiul menționează că termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită exhaustiv prin lege. Termenul respectiv este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși apelul a fost declarat după expirarea termenului, acesta urmează a fi respins ca declarat peste termen, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, însă, la caz, această din urmă premisă nu s-a confirmat.

În apel, nu s-au invocat motive întemeiate ce au determinat întârzierea declarării apelului, astfel, instanța de apel fiind în imposibilitate să-l repună în termen. Mai mult, conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Relevante în acest sens sunt și unele aspecte ale principiului securității raporturilor juridice ce se conțin în hotărârea CtEDO din 05 iunie 2012 în cauza Ghirea contra Moldovei, unde s-a statuat că: „... *principiul egalității armelor, care reprezintă unul din elementele noțiunii mai largi a procesului echitabil – presupune că fiecare parte beneficiară de o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cazul în condițiile, că nu ar pune-o într-un dezavantaj substanțial în raport cu cealaltă parte.*” Cu alte cuvinte, aplicarea regulilor referitoare la termenele limită este de natură să aducă atingere principiului egalității armelor în cazul în care părțile nu beneficiază de aceleași mijloace pentru a-și susține argumentele în fața instanței.

Astfel, instanța de apel legal și întemeiat a respins apelul inculpatului ca depus peste termen.

Din atare considerente, instanța de recurs, reieșind din sensul art. 420 Cod de procedură penală, care stipulează că recursul este o cale ordinară de atac care poate fi folosită împotriva hotărârilor pronunțate asupra fondului cauzei și nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora părțile nu au folosit calea apelului, sau apelul a fost respins ca declarat peste termen, dispune inadmisibilitatea recursului declarat de avocatul Cașu Iulian, considerându-l ca vădit neîntemeiat.

Prin urmare, având în vedere considerentele menționate supra și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar criticele din recursul înaintat de apărător nu și-au găsit confirmarea.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Cașu Iulian în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2021, în cauza penală privindu-l pe COTOROBAI Cristian XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 10 februarie 2022.

Președinte

Nadejda TOMA

Judecător

Liliana CATAN

Judecător

Ion GUZUN